058

30

Noon

DATE : 17/10/2024

FIRST EXAM - 2024-25
STD : 9 : MATHS

TIME : 2 HOURS
MARKS : 50

વિભાગ : A

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો. (દરેકનો 1 ગુણ)** **(15)**

1. $(7^2)^3$ ....
   (A) 7^6 (B) 14^3 (C) 21^2 (D) 49
2. 5x + 7 નું શૂન્ય .... છે.
   (A) $\frac{-7}{5}$ (B) $\frac{-5}{7}$ (C) $\frac{7}{5}$ (D) $\frac{5}{7}$
3. (0, 5) બિંદુ આલેખમાં .... પર આવેલું છે.
   (A) x-અક્ષ (B) y-અક્ષ (C) બીજા ચરણમાં (D) પ્રથમ ચરણમાં

નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

4. $\sqrt{2}+5$ એ અસંમેય સંખ્યા છે.
5. દરેક પૂર્ણ સંખ્યા એ પ્રાકૃતિક સંખ્યા છે.
6. $x^4 + x^3 + x^2 + x + 1$ બહુપદીની ઘાત 4 છે.
7. બિંદુને 3 પરિમાણ હોય છે.

- **નીચે આપેલા વિધાનો સાચા બને તે રીતે ખાલી જગ્યા પૂરો.**

8. x-અક્ષ અને y-અક્ષના છેદબિંદુને .... કહે છે.
9. $5x - 2y = k$ જ્યાં $x = 1$ અને $y = 1$ હોય તો $k =$ ....
10. .... થેલ્સનો ખ્યાતનામ વિદ્યાર્થી હતો.
11. શ્રીયંત્રમાં કુલ .... ઉપત્રિકોણ હોય છે.

- **નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં, શબ્દમાં કે અંકમાં જવાબ આપો.**

12. ઘન પદાર્થને કેટલા પરિમાણ હોય છે ?
13. કોઈપણ બિંદુના યામમાં પ્રથમ અંક કોનું મૂલ્ય આપે છે ?
14. યુક્લિડનું પુસ્તક 'Elements' માં કેટલા પ્રકરણો છે ?
15. 50° નો કોટીકોણ લખો.

વિભાગ : B

- **નીચે આપેલા 9 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 6 પ્રશ્નોના ગણતરી કરી જવાબ આપો. (દરેકના 2 ગુણ)** **(12)**

16. $\frac{2}{5}$ અને $\frac{3}{4}$ વચ્ચેની ચાર સંમેય સંખ્યા લખો.
17. છેદનું સંમેયીકરણ કરો : $\frac{1}{2+\sqrt{3}}$
18. વિસ્તરણ કરો : $(x + 2y + 4z)^2$
19. નિત્યસમનો ઉપયોગ કરી સાદુરૂપ આપો : $(99)^3$

Scanned with OKEN Scanner

20. $p(x) = 2 + x + 2x^2 - x^3$ માટે $x = 2$ ની કિંમત શોધો.

21. $4x + 5y = 3$ ને પ્રમાણિત સ્વરૂપે લખી a , b , c ની કિંમત જણાવો.

22. જો $x - 1$ એ $4x^3 + 3x^2 - 4x + k$ નો અવયવ હોય તો k શોધો.

23. વ્યાખ્યા લખો : (1) સમાંતર રેખાઓ (2) પૂરકકોણ

24. પરસ્પર છેદતી રેખાઓની આકૃતિ એક અભિકોણની જોડ લખો.

વિભાગ : B

- **નીચે આપેલા 7 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 5 પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (દરેકના 5 ગુણ)** (15)

25. $\sqrt{5}$ ને સંખ્યારેખા પર દર્શાવો.

26. સમીકરણ $3x + ky = 15k$ નો એક ઉકેલ (3, 6) છે તો k શોધો.

27. નીચે આપેલ બિંદુઓને આલેખમાં દર્શાવો.

    (0, 5) (–3, 2) (–4, –3) (3, 0) (5, –3) (4, 3)

28. સાબિત કરો કે 1.272727 ...... $1.\overline{27}$ ને p પૂર્ણાંક હોય q શુન્યોતર પૂર્ણાંક હોય તેવા p, q માટે સ્વરૂપમાં દર્શાવી શકાય

29. $3x + 4y = 7$ ના ત્રણ ઉકેલ શોધો.

30. સાબિત કરો કે પરસ્પર છેદતી રેખાથી બનતા અભિકોણો સમાન હોય છે.

31. આકૃતિમાં $\angle PQR = \angle PRQ$ તો સાબિત કરો કે $\angle POS = \angle PRT$.

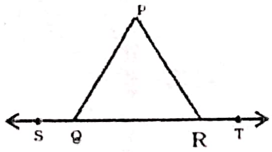

વિભાગ : D

- **નીચે આપેલા 3 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 2 પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (દરેકના 4 ગુણ)** (8)

32. રેખા PQ અને RS એકબીજાને O બિંદુમાં છેદે છે. જો $\angle POR : \angle ROQ = 5 : 7$ હોય તો તમામ ખૂણાઓ શોધો.

33. આકૃતિમાં દર્શાવ્યા મુજબ જો AB || CD , $\angle APQ = 50^\circ$ અને $\angle PRD = 127^\circ$ છે. તો x અને y શોધો.

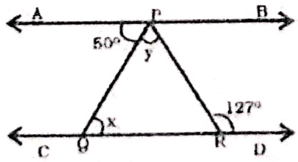

અથવા

34. ઘનનું મૂલ્ય મેળવ્યા સિવાય કિંમત શોધો.

    (1) $(-12)^3 + (7)^3 + (5)^3$

    (2) અવયવ પાડો : $8a^3+b^3 + 12a^2b + 6ab^2$

• • • •

Scanned with OKEN Scanner

58

30

Noon

DATE : 21/10/2024

FIRST EXAM - 2024-25
STD : 9 : SCIENCE

TIME : 2 HOURS
MARKS : 50

વિભાગ : A

- **પ્રશ્ન નંબર 1 થી 10 ના માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર આપો. (દરેકનો એક ગુણ)** **(15)**

યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો

(1) .... ને સૂકો બરફ કહે છે.

(A) ઘન CO_2 (B) ઘન O_2 (C) પ્રવાહી CO_2 (D) પ્રવાહી O_2

(2) .... એ એકકોષી સજીવ છે.

(A) અમીબા (B) વનસ્પતિ (C) પ્રાણીઓ (D) ફુગ

(3) નીચેના પૈકી શેમાં ટીન્ડલ અસર જોઈ શકાય છે.

(A) ખાંડનું દ્રાવણ (B) પાણી (C) દૂધ (D) મીઠાનું દ્રાવણ

(4) બળ નો SI એકમ .... છે.

(A) N (B) m/s^2 (C) m/s (D) Kg

(5) .... ધાતુ ઓરડાના તાપમાને પ્રવાહી સ્વરૂપમાં જોવા મળે છે.

(A) મરક્યુરી (પારો) (B) લોખંડ (C) તાંબુ (D) ઓક્સિજન

(6) જમીનમાંથી વનસ્પતિને કેટલા આવશ્યક તત્ત્વો મળે છે ?

(A) 12 (B) 13 (C) 14 (D) 15

ખાલી જગ્યા પૂરો

(7) વનસ્પતિની કોષદિવાલ .... ની બનેલી હોય છે

(8) .... મરઘીનો ઉપયોગ માંસના ઉત્પાદન હેતુથી કરવામાં આવે છે.

(9) વાહને કાપેલ અંતર માપવા માટેના સાધનને .... કહે છે.

(10) એકમ સમયમાં કાપેલા અંતરને .... કહે છે.

ખરા છે કે ખોટા જણાવો.

(11) કોષની શોધ પરકિંજે નામના વૈજ્ઞાનિકે કરી હતી.

(12) સંતુલિત બળો નું પરિણામી બળ શૂન્ય હોય છે.

(13) ખેતી ઉપયોગી ભૂમિમાં ઊગી નીકળતી અનાવશ્યક વનસ્પતિ એટલે નીંદણ.

(14) નિયમિત ગતિ કરતી વસ્તુઓ માટે અંતર-સમયનો આલેખ એક સીધી રેખા (સુરેખ રેખા) મળે છે.

(15) કલીલ કણો પ્રકાશના કિરણપુંજનું પ્રકીર્ણન કરતા નથી.

વિભાગ : B

- **નીચે આપેલા 9 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 6 પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (દરેકના 2 ગુણ).** **(12)**

(16) નીચે દર્શાવેલ તાપમાનને કેલ્વિનમાં ફેરવો.

(1) 25° C (2) 373° C

(17) કપમાં રહેલ ગરમ ચાની તુલનામાં રકાબીમાં કાઢેલી ચા ઝડપથી પી શકાય છે. શા માટે ?

(18) દ્રાવણના ગુણધર્મો જણાવો.

Scanned with OKEN Scanner

(19) નીચેના પૈકી રાસાયણિક ફેરફાર કયા છે તે જણાવો.

છોડની વૃદ્ધિ ,લોખંડનુ કટાવવું,પાણીનું ઠરવું, મીણબત્તી નું સળગવું, લોખંડની ભૂકી રેતીમાં મિશ્ર થવી, ખોરાકનું પાચન.

(20) કણાભસૂત્રને કોપનું પાવર હાઉસ શા માટે કહે છે ?

(21) શા માટે કોપરસ પટલને પસંદગીમાંન પ્રવેશશીલ પટેલ કહે છે ?

(22) એક વસ્તુ 4 s માં 16 m અંતર કાપે છે. ત્યારબાદ 2 s માં બીજું 16 m અંતર કાપે છે તો આ વસ્તુની સરેરાશ ઝડપ કેટલી હશે.

(23) અંતર - સમયના આલેખનો ઉપયોગ જણાવો.

(24) વેગમાન એટલે શું ? વેગમાન નું સૂત્ર લખી તેનો SI એકમ જણાવો ?

વિભાગ : C

- **નીચે આપેલા 8 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 5 પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.(દરેકના 3 ગુણ).** **(15)**

(25) તફાવત આપો :- ઘન અવસ્થા અને પ્રવાહી અવસ્થા

(26) બાષ્પીભવનને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો.

(27) ધાતુના ભૌતિક ગુણધર્મો જણાવો.

(28) નિલંબન એટલે શું ? તેના ગુણધર્મો જણાવો.

(29) આદિ કોપકેન્દ્ર અને સુકોપ કેન્દ્ર વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.

(30) વનસ્પતીકોપ ની નામ નિર્દેશનવાળી આકૃતિ દોરો.

(31) તફાવત આપો :- વેગ અને પ્રવેગ

(32) જમીનની ફળદ્રુપતા જાળવી રાખવા માટે સેન્દ્રીય ખાતર અને રાસાયણિક ખાતરની તુલના કરો.

વિભાગ : D

- **નીચે આપેલા 3 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 2 પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. (દરેક ના 4 ગુણ)** **(8)**

(33) ન્યુટનની ગતિનો ત્રીજો નિયમ ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

(24) ન્યુટનની ગતિનો બીજો નિયમ લખી. $F = ma$ સૂત્ર તારવો.

(25) સમજાવો :- પશુપાલન

• • • •

Scanned with OKEN Scanner

058

30

Noon

DATE : 16/10/2024

FIRST EXAM - 2024-25
STD : 9 : સામાજિક વિજ્ઞાન

TIME : 2 HOURS
MARKS : 50

વિભાગ : A

- **નીચે આપેલ પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો (દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ)** (15)
યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો.

1. ભારત આવવાનો જળમાર્ગ કોણે એ શોધ્યો ?
(A) કોલંબસ (B) વાસ્કો-દ-ગામા (C) પ્રિન્સ હેનરી (D) બાર્થોલોમ્યુ ડાયઝ

2. ફ્રેન્ક ફર્ટની સંધિમાં ફ્રાંસે કયા પ્રદેશ ગુમાવ્યા ?
(A) ડેન્ઝિંગ પ્રદેશો (B) આલ્સેસ અને લોરેન્સ
(C) રશિયાના પ્રદેશો (D) ઇંગ્લેન્ડના પ્રદેશો

3. કેન્દ્ર યાદીમાં કેટલા વિષયો સમાવિષ્ટ છે ?
(A) 66 (B) 47 (C) 97 (D) 87

4. લૂસાઈની ટેકરીઓ ભારતના કયા રાજ્યમાં આવેલી છે ?
(A) અસમ (B) મણિપુર (C) મિઝોરમ (D) મેઘાલય

- **યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરી**

5. ઈ.સ. 1907 માં જર્મનીમાં .... એ હિંદ રાષ્ટ્રીય સ્વયંસેવક દળની રચના કરીને ઈરાકને વડું મથક બનાવી ભારત પર આક્રમણ કરવાની યોજના ઘડવામાં આવી.
અ. ચંપક રમણ પિલ્લાઈ બ. મેડમ ભીખાઈજી કામા ક. સોહનલાલ પાઠક ડ. ડો. મથુરસિંહ

6. બેનિટો મુસોલીનીએ ઈટાલીમાં ફાંસીસ્ટ પક્ષની સ્થાપના કરી, તેનું પ્રતિક 'લાકડાંની ભારી અને કુહાડી' જે .... સમ્રાટ ની સર્વોપરિતાનું પ્રતિક છે.
(A) ઝાર (B) રોમન (C) લૂઈ (D) સ્ટુઅર્ટ

7. .... ઉંમર સુધીના તમામ બાળકોને મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણ મેળવવાનો અધિકાર છે.
(A) 6 થી 10 (B) 5 થી 10 (C) 6 થી 14 (D) 8 થી 14

8. ભારતની ઉત્તરે : ચીન , ભારતની વાયવ્યે : ....
(A) બાંગ્લાદેશ (B) પાકિસ્તાન (C) અફઘાનિસ્તાન (D) નેપાળ

- **નીચેના વિધાન ખરા છે કે ખોટા તે જણાવો.**

9. બંધારણની મુસદ્દા સમિતિના અધ્યક્ષ ડૉ. ભીમરાવ આંબેડકર હતા.
10. દ્વિપકલ્પીય નદીઓમાં બારેમાસ જળ પ્રવાહ જોવા મળે છે.
11. મહાત્મા ગાંધીજીના રાજકીય ગુરુ ગોપાલકૃષ્ણ ગોખલે હતા.

- **યોગ્ય જોડકા જોડો.**

અ	બ
12. WHO	(A) બાળકો માટેનું આકસ્મિક ભંડોળ
13. IMF	(B) વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થા
	(C) આંતર રાષ્ટ્રીય સંસ્થા

774

Scanned with OKEN Scanner

14. 10 ડિસેમ્બર કયા દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે ?

15. કોઈ ઉચ્ચ પ્રદેશ કે પર્વત નદીઓના જળપ્રવાહ ને એકબીજાને અલગ કરે છે, તે કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?

વિભાગ : B

- **નીચે આપેલ 9 પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ 6 પ્રશ્નોના જવાબ આપો.(દરેકના 2 ગુણ)** **(12)**

16. ડેલહાઉસીએ કયા સુધારાવાદી કાર્યો કર્યા હતા ?

17. 22 જાન્યુઆરી 1905 ના દિવસને ઇતિહાસમાં કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?

18. પારિભાષિક શબ્દ સમજાવો : ઠંડુ યુદ્ધ

19. મને ઓળખો: હું બંધારણ સભાનો અધ્યક્ષ હતો.

20. મને ઓળખો: હું ભૂમધ્ય સમુદ્ર અને રાતા સમુદ્રને જોડું છું.

21. વિધાન સમજાવો : કાળી જમીનને 'કપાસની કાળી જમીન ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

22. વિધાન સમજાવો : સરોવર માનવીને અનેક રીતે ઉઆયોગી છે.

23. ગુજરાતમાં સશસ્ત્ર ક્રાંતિના પ્રણેતા કોણ હતા ?.

24. તફાવત લખો આગ્નેય ખડકો અને પ્રસ્તર ખડકો

વિભાગ : C

- **નીચે આપેલ 8 પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ 5 પ્રશ્નોના જવાબ આપો.(દરેકના 3 ગુણ)** **(15)**

25. તફાવત જણાવો: ઉત્તર ભારતની નદીઓ અને દ્વિપકલ્પની નદીઓ

26. કારણ આપો. વેલેસ્લીની સહાયકારી યોજના 'મીઠા ઝેર સમાન' હતી.

27. ટૂંક નોંધ લખો . રાષ્ટ્ર સંઘના ઉદ્દેશો.

28. ભારતના નાગરિક તરીકે આપની મૂળભૂત ફરજો જણાવો.

29. ભારતના સ્થાન અને વિસ્તાર વિષે માહિતી આપો .

30. નાઝીવાદમાં એડોલ્ફ હિટલરનો ફાળો જણાવો

31. બંધારણના મૂળભૂત લક્ષણો કેટલા છે ? તેમાંથી કોઈપણ બે લક્ષણો સંક્ષિપ્તમાં વર્ણવો.

32. નીચે આપેલ સ્થળોને નકશામાં દર્શાવો.

    (A) કાંપની જમીન

    (B) વુલર સરોવર

    (C) અંદમાન અને નિકોબાર ટાપુ

વિભાગ : D

- **નીચે આપેલ 3 પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ 2 પ્રશ્નોના જવાબ આપો.(દરેકના 4 ગુણ)** **(8)**

33. અસહકારના આંદોલનના કાર્યક્રમો, બનાવ જણાવી તેની અસરો જણાવો.

34. ભારતની જમીનના પ્રકારો જણાવી વિસ્તૃત માહિતી આપો.

35. દ્વીપ કલ્પની નદીઓ વિષે વિસ્તૃત માહિતી આપો.

• • • •

Scanned with OKEN Scanner

058

1

Noon DATE : 15/10/2024	FIRST EXAM - 2024-25 STD : 9 : HINDI	TIME : 2 HOURS MARKS : 50

विभाग : A : गद्य विभाग

- **निम्नलिखित प्रश्नों के नीचे दिए गए विकल्पों में से सही विकल्प चुनकर उत्तर लिखिए ।** **(2)**

(1) शिशुपाल के घर का दरवाजा खटखटानेवाला कौन था ?

(A) भिखारी (B) व्यापारी (C) परदेशी (D) पहरेदार

(2) मनमोहन (मोना) को घर पहुँचाने कौन गया ?

(A) सूरज (B) कालू (C) प्रियोदा (D) इब्राहीम

- **निम्नलिखित वाक्यों में से सही विकल्प चुनकर विधान पूर्ण कीजिए ।** **(2)**

(3) अवसर मिले तो दिखा दूँ कि ......

(A) मंत्री कैसा होता है ।

(B) अपराधी को कैसे पकड़ा जाए ।

(C) न्याय किसे कहते हैं ।

(4) बच्चनजी डो. मुखर्जी का इलाज चालू नहीं रख सके, क्योंकि ....

(A) उनका स्वभाव अच्छा न था ।

(B) उनकी दवाएँ असरकारक नहीं थी ।

(C) उनका इलाज बहुत महँगा था ।

- **सही विकल्प चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए ।** **(2)**

(5) गुलमर्ग में हरक्षण एक नये अनुभव और नये .... की सृष्टि होती है । (हवाएँ , रोमांच)

(6) स्वराज्य मिल सकता है, केवल सेवा, तपस्या और .... से । (बलिदान , युद्ध)

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्यों में दीजिए ।** **(2)**

(7) भारतवर्ष ने किसको अधिक महत्त्व नहीं दिया है ?

(8) सम्राट अशोक ने शिशुपाल को राजमुद्रा क्यों दी ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के दो-तीन वाक्यों में उत्तर लिखिए ।** **(2)**

(9) बाबा गंगादासने रानी लक्ष्मीबाई से क्या कहा था ?

अथवा

(9) प्रियोदा की टोली शनिवार को स्कूल से छूटने के बाद क्या करती है ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर पाँच-छः वाक्यों में लिखिए ।** **(3)**

(10) लेखक बीमारी में भी क्यों काम करते थे ?

अथवा

(10) प्रियोदा को सभी लोग क्यों प्यार करते हैं ?

Scanned with OKEN Scanner

विभाग : B : पद्य विभाग

- निम्नलिखित प्रश्नों के नीचे दिए गए विकल्पों में से सही विकल्प चुनकर उत्तर लिखिए । (2)

(11) भारत किसका गौरव है ?

(A) मृत्यलोक का (B) स्वर्गलोक का

(C) भू-लोकका (D) मानवलोक का

(12) जहाज का पंछी उडकर फिर कहाँ जाता है ?

(A) आकाश में (B) पेंड पर (C) जहाज पर (D) नदी पर

- निम्नलिखित वाक्यो में से सही वाक्यांश चुनकर पूरा वाक्य फिर से लिखिए । (2

(13) सौ कल्प तक जीने की जरूरत नहीं है, क्योंकि .....

(अ) सौ वर्ष की उम्र तक मनुष्य सारे सुख पा लेता है ।

(ब) इतनी उम्र तक जीना संभव ही नहीं है ।

(क) बालक कृष्ण की छबि को देखने का एक पल भी जीवन धन्य कर देता है ।

(14) भारत संसार का सिरमौर है, क्योंकि .....

(अ) यहाँ के वनों-बागो में अधिक मोर पाए जाते हैं ।

(ब) यंह प्राचीन काल से श्रेष्ठ देश रहा है ।

(क) मयूर सिंहासन यहाँ लोकप्रिय रहा है ।

- **सही विकल्प चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए ।** (2)

(15) सत्य-सुंदर मांगल्य की नित्य हो .... । (आराधना , साधना)

(16) .... पाटना है मुझको, अहिपाश काटना है मुझको ।(रणखेत , रणभूमि)

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्यों में दीजए ।** (2)

(17) सूरदास ने श्रीकृष्ण को किसके समान बताया है ?

(18) भारतवर्ष को वृद्ध क्यों कहा गया है ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए ।** (2)

(19) सूरदास के अनुसार सौ कल्प जीने की आवश्यक्ता क्यों नहीं है ?

अथवा

(19) वैभव से क्यां प्राप्त होता है ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर पाँच-छ वाक्यों में लिखिए ।** (3)

(20) कवि की क्या अभ्यर्थना हैं ?

अथवा

(20) भारतवासियों के बारे में गुप्तजी क्या कहते है ?

117

Scanned with OKEN Scanner

विभाग : C : व्याकरण विभाग

- **मुहावरे और उचित मेलवाले विकल्प का चयन कीजिए और वाक्य में प्रयोग किजीए।** (2)

(21) (अ) हाथ फैलाना – भीख या मदद माँगना।

(ब) पीठ पर हाथ फेरना – नफरत प्रकट करना।

(क) हाथ पीले करना – हल्दी लगाना।

- **वाक्य के लिये कौन-सी कहावत बोली जाती है।** (1)

(22) किसी भी तरह समस्या का हल करना।

(अ) मार के पीछे भूत भागे।

(ब) एक पंथ दो काज।

(क) अंत भले का भला।

- **शुद्ध वाक्य बताइए।** (1)

(23) वह आदमी को दौलत का घमंड है।

(अ) आ आदमी को दौलत का घमंड है।

(ब) उस आदमी को दौलत का घमंड है।

(क) इस आदमी को दौलत का घमंड है।

- **निम्नलिखित शब्दों का विरोधी शब्द लिखिए।** (1)

(24) सुख

- **निम्नलिखित शब्दों का पर्यायवाची शब्द लिखिए।** (1)

(25) धेनु

- **निम्नलिखित शब्द समूहों के लिए एक एक शब्द लिखिए।** (1)

(26) धर्म से डरनेवाला।

(अ) डरपोक (ब) धर्मभीरु (क) धर्म का डर

- **निम्नलिखित शब्द में से उपसर्ग निकालकर लिखिए।** (1)

(27) अपव्यय

- **निम्नलिखित वाक्यों में से भाववाचक संज्ञा पहचानकर लिखिए।** (1)

(28) हमें अपने हिमालय पर गर्व है।

- **निम्नलिखित वाक्यों में से कर्तृवाचक संज्ञा पहचानकर लिखिए।** (1)

(29) दिनकर के निकलते ही संसार भर में प्रकाश फैल गया।

- **निम्नलिखित वाक्यों में से विशेषण पहचानकर लिखिए।** (1)

(30) कश्मीर का सुंदर प्राकृतिक स्थान है, गुलमर्ग।

- **निम्नलिखित में से 'द्वंद्व समास' कौन-सा है ?** (1)

(31) (अ) राधा-कृष्ण (ब) पंचवटी (क) राजपुत्र

Scanned with OKEN Scanner

विभाग : D : लेखन विभाग

- **निम्नलिखित परिच्छेद को पढ़कर उनके नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए ।** (3)

मैं नहीं जानता कि 'पढाई में सुदंर लेखन आवश्यक नहीं हे', यह गलत ख्याल मुझे कैसे हो गया था । पर ठेठ विलायत जाने तक यह बना रहा । बाद में और खास करके दक्षिण अफ्रीका में, जब मैंने वकीलों के तथा दक्षिण अफ्रीका में जन्मे और पढ़े-लिखे नवयुवकों के मोती के दानों जैसे अक्षर देखे, तो मैं शरमाया और पछताया । मैंने अनुभव किया कि खराब अक्षर अधूरी शिक्षा की निशानी मानी जानी चाहिए । बाद में मैंने अक्षर सुधारने का प्रयत्न किया, पर पक्के घड़े पर कहा गलाँ जुड़ता है ? जवानी में मैने जिसकी उपेक्षा की, उसे में आज तक सुधार नहीं सका ।

– गांधीजी

प्रश्न :

(32) गांधीजी का कौन-सा गलत ख्याल हो गया था ? और वह कब तक जारी रहा ?

(33) दक्षिण अफ्रीका के नवयुवकों के अक्षरों का गांधीजी पर क्यां असर पड़ा था ?

(34) गांधीजी प्रयत्न करने पर भी अपने अक्षर क्यों न सुधार सके ?

निम्नलिखित रूपरेखा के आधार पर कहानी लिखकर उचित शिर्षक दीजिए । (3)

(35) एक राजा – लड़ाई में हारना – शत्रु का भय – गुफा में छिपना – छत पर चढने के लिए मकड़ी का प्रयत्न – अनेक बार चढ़ना – गिरना – अंत में सफलता – राजा में हिम्मत आना – साहस जूटाना – फिर चढ़ाई करना – जीतना – सीख ।

अथवा

(35) 19, लक्ष्मी सदन, सरसपुर, अहमदाबाद से शिवम अपने मित्र दिनकर को उसके जन्मदिन के अवसर पर बधाई पत्र लिखता है ।

निम्नलिखित विषयो में से किसी एक विषय पर लगभग 100 (सो) शब्दों में निबंध लिखिए । (6)

(36) पंद्रह अगस्त : स्वतंत्रता दिवस :

(राष्ट्रीय त्योहार – स्वतंत्रता संग्राम की याद – मानाने का ढंग – महत्त्व – शुभ कामना ।)

अथवा

(36) वृक्षारोपण :

(वृक्ष – मनुष्य के मित्र – वृक्षारोपण एक पुण्य-कार्य – वृक्षारोपण में लाभ – भौगोलिक एवं वैज्ञानिक दृष्टि से वृक्षो का महत्त्व – वृक्षारोपण – परम कर्तव्य ।)

अथवा

(36) वर्षाऋतु:

(वसंतऋतु और वर्षाऋतु – वर्षाऋतु से पहले की स्थिति और वर्षा का आगमन – आनंदमय वातावरण – लोगो पर प्रभाव – वर्षा का महत्त्व)

Scanned with OKEN Scanner

1058

16

Noon

DATE : 14/10/2024

FIRST EXAM - 2024-25
STD : 9 : GUJARATI

TIME : 2 HOURS
MARKS : 50

વિભાગ : A : ગદ્યવિભાગ

1.(અ) નીચેના જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડીને ફરી લખો. (2)

1. 'સખી માર્કડી' (અ) ગાંધીજી
2. 'ભારતીય સંસ્કૃતિની સિદ્ધિ' (બ) કાકા કાલેલકર
(ક) વિનોબા ભાવે

(બ) આપેલ વિકલ્પમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. (2)

3. 'ચોરી અને પ્રાયશ્ચિત' ગદ્યનો સાહિત્ય પ્રકાર .... છે.
(નવલકથા, નવલિકા, આત્મકથા અંશ)
4. બીજાની મહેનત લૂંટીને ભોગવવાની વૃત્તિને .... કહેવાય.
(સંસ્કૃતિ, વિકૃતિ, પ્રકૃતિ)

(ક) નીચેના પ્રશ્નોનાં એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (2)

5. 'લોહીની સગાઈ' પાઠનો સાહિત્ય પ્રકાર જણાવો.
6. માર્કડી લેખકને શું આપતી ?

(ડ) નીચેના પ્રશ્નોનાં ત્રણ-ચાર વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (ગમે તે એક) (2)

7. ગાંધીજીએ ચિઠ્ઠીમાં શું લખ્યું હતું ?

અથવા

કીડીઓના પરિવારની લેખકે કઈ ચિંતા વ્યક્ત કરી છે ?

(ઈ) નીચેના પ્રશ્નોના આઠ-દસ વાક્યમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (ગમે તે એક) (4)

8. ગોપાળબાપાનું પાત્રાલેખન કરો.

અથવા

'લોહીની સગાઈ' પાઠના આધારે દવાખાનાનું વર્ણન કરો.

વિભાગ B : પદ્યવિભાગ

2.(અ) નીચેના જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડીને ફરી લખો. (2)

9. 'સાંજ સમે શામળિયો ' (અ) આખ્યાન
10. 'મરજીવિયા' (બ) ભક્તિ ગીત
(ક) સોનેટ

(બ) આપેલ વિકલ્પમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. (2)

11. 'પછે શામળિયોજી બોલ્યા' ...., આખ્યાનમાંથી લેવામાં આવ્યું છે.
(નળાખ્યાન, સુદામા ચરિત્ર, કુંવરબાઈનું મામેરૂ)
12. ત્રિભુવનદાસ લુહારનું ઉપમાન .... છે. (સુંદરમ્ , ઘાયલ , દર્શક)

(ક) કાવ્યપૂર્તિ કરો. (2)

13. સાંજ સમે શામળિયો............
............................મહેકે,

(ડ) નીચેના પ્રશ્નોનાં ત્રણ-ચાર વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (ગમે તે એક) (2)

14. 'ગુર્જરીના ગૃહ કુંજે' કાવ્યમાં કવિનો પ્રારંભના જીવન માટેનો પહેલો અનુભવ શો હતો ?

અથવા

મરજીવિયાને પ્રિયજનોએ કઈ શિખામણ દીધી ?

(ઢ) નીચેના પ્રશ્નોનાં સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (4)

15. પુત્રવધુના આગમનથી ઘરમાં આવેલા પરીવર્તનની નોંધ તમારા શબ્દોમાં લખો.

અથવા

'કામ કરે એ જીતે' કાવ્યમાં વ્યક્ત થતું મહેનતનું મહત્વ તમારા શબ્દોમાં લખો.

વિભાગ C વ્યાકરણ વિભાગ

માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો.

16. નીચે આપેલા શબ્દોની જોડણી સુધારીને લખો. (1)

અભીસેક (અભિષેક , અભિસેક , અભિશેક)

17. નીચે આપેલા શબ્દોની સંધિ જોડો. (1)

નિઃ + નાત (નિસ્નાત , નિહનાત , નિષ્ણાંત)

18. નીચે આપેલા શબ્દોની સંધિ છોડો. (1)

સ્વાગત (સુ + આગત , સ + વાગત , સઃ + આગત)

19. તળપદા શબ્દનું શિષ્ટ રૂપ આપો. (1)

જડવું (શોધવું , મળવું , લાવવું)

20. નીચેનામાંથી દ્રવ્યવાચક સંજ્ઞા જણાવો. (1)

ગાંધીજી , દેશ , બુલંદ , નીર

21. 'શ્વાન' શબ્દનો સાચો સમાનર્થી શબ્દ લખો. (1)

(અ) કૂતરો (બ) બિલાડી (ક) વાન

22. નીચે આપેલા શબ્દનો ધાતુ-પ્રત્યય લગાવી નવો શબ્દ બનાવો. (1)

'ઘડવું'ને 'તર' પ્રત્યય લગાવી નવો શબ્દ બનાવો.

23. 'ઊંઘ ઊડી જવી' રૂઢિપ્રયોગનો સાચો અર્થ શોધીને લખો. (1)

(અ) ગરમી લાગવી (બ) થાક લાગવો (ક) ચિંતાતુર થઈ જવું

24. નીચેના વકયમાંથી ગુણવાચક વિશેષણ શોધીને લખો. (1)

શાળા , નદી , બુલંદ , મગજ

25. શબ્દ સમૂહ માટે એક શબ્દ આપો. (1)

અશક્ત કે દુબળા ઢોરોને રખવાનું ધર્મસ્થાન

26. નીચેના વાકયમાંથી સર્વનામ શોધો. (1)

આ એક જ ફરિયાદ હતી. (આ , એક, હતી)

27. નીચે આપેલા શબ્દોના ધ્વનિ છૂટા પાડો. (1)

પૌરૂપ , વર્તન

Scanned with OKEN Scanner

વિભાગ- D : અર્થગ્રહણ/લેખન

(અ) નીચે આપેલી પંક્તિઓનો વિચાર વિસ્તાર કરો: (3)

28. મિત્ર એવો શોધવો જે ઢાલ સરીખો હોય,
સુખમાં પાછળ પડી રહે દુ:ખમાં આગળ હોય.

અથવા

આળસ એ જીવતા મનુષ્યની કબર છે.

(બ) પત્રલેખન કરો. (3)

29. તમારા મિત્રને તમારા જન્મદિન પર હાજર રહેવા માટે આમંત્રણ આપતો પત્ર લખો.

અથવા

તમારી શાળામાં યોજાયેલા વૃક્ષારોપણના કાર્યક્રમનો આંખે દેખ્યો અહેવાલ લખો.

(ક) **નીચેનું કાવ્ય વાંચી તેની નીચે પૂછેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.** (2)

અસ્ત થતાં રવિ પૂછતો અવનિને,
 સારશે કોણ કર્તવ્ય મારા ?
સાંભળી પ્રશ્ન એ સ્તબ્ધ ઊભા સહુ,
 મોં પાડ્યાં સર્વના સાવ કાળા,
તે સામે કોડિયું એક માટી તણું,
 ભીડને કોક ખૂણેથી બોલ્યું,
'મામૂલી જેટલી મારી ત્રેવડ, પ્રભુ !
 એટલું સોંપજો, તો કરીશ હું.'

પ્રશ્નો:

30. 'મામૂલી જેટલી મારી ત્રેવડ, પ્રભુ ! એટલું સોંપજો, તો કરીશ હું' નો અર્થ સમજાવો.

31. કાવ્યને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

(ડ) **નીચે આપેલા મુદ્દાઓને આધારે આશરે 200 શબ્દોમાં નિબંધ લખો. (ગમે તે એક)** (6)

32. વર્ષાઋતુ

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના – વર્ષાઋતુનું આગમન – વરસાદની શરૂઆત – અતિવૃષ્ટિ – અનાવૃષ્ટિ – પ્રકૃતિનું સૌંદર્ય – માનવ જીવનમાં વર્ષાઋતુનું મહત્વ – ઉપસંહાર

અથવા

પુસ્તકોની મૈત્રી

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના – સારા પુસ્તકોનો ફાળો – સારા પુસ્તકોના લાભ – હલકા પુસ્તકોના ગેરલાભ – ઉપસંહાર

પ્રાર્થના :

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના – ઈશ્વરના ઋણી – વિવિધ ધર્મોમાં પ્રાર્થના – પ્રાર્થનાની શક્તિ અને તેના ઉદાહરણ – પ્રાર્થનાના સંસ્કાર – ઉપસંહાર

*****

Scanned with OKEN Scanner

011

50

Noon	FIRST EXAM - 2024-25	
DATE : 18/10/2024	STD : 9 : SANSKRIT	TIME : 2 HOURS MARKS : 50

विभाग : A : गद्य विभाग

- **अधोलिखितस्य गद्यखण्डस्य मातृभाषायां अनुवादं कुरुत ।** **(3)**
  નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો માતૃભાષામાં અનુવાદ કરો.

(1) एक: चातकशिशु: आसीत् । स एकदा तृषया पीडित: जनन्या: समीप व्रजति वदति च, "अम्ब । तृषा मां पीडयति । अहं जलं पातुम् इच्छामि । सम्प्रति मेघजलं न मिलति, अत: तडागजलमेव पातुम् इच्छामि ।"

अथवा

- **प्रदत्तस्य गद्यखण्डस्य अनुवाददोषं दूरीकृत्य अनुवादं पुन: लिखत ।**
  આપેલા ગદ્યખંડનો અનુવાદ દોષ દૂર કરી અનુવાદ ફરીથી લખો.

(2) महात्मा गान्धिमहोदय: स्वातन्त्र्यान्दोलनं प्रारभव । अस्यान्दोलनस्य निखिलसोऽपि व्यवहार: प्रारम्भेषु दिवसेषु साबरमती-आश्रमे एव प्राचलत् । एकस्मिन दिवसे स्वामी सत्यदेव: आश्रमम् आगच्छत् । स: देशस्य स्वतन्त्रतार्थ कार्यरतस्य गान्धिमहोदयस्य कार्येण अतीव प्रभावित: प्रसन्न: चासीत् ।

મહાત્મા ગાંધી મહોદયે સ્વતંત્રતાનું આંદોલન શરૂ કર્યું હતું. આ અદાલતનો સંપૂર્ણ વ્યવહાર શરૂઆતના દિવસોમાં સાબરમતિ આશ્રમમાં જ ચાલતો હતો. એક દિવસ સ્વામી સત્યદેવ આશ્રયમાં આવ્યા હતા. તે દેશની સ્વતંત્રતા માટે કાર્યરત ગાંધી મહોદયના કાર્યથી ખૂબ જ અપ્રભાવિત અને પ્રસન્ન હતા.

- **अद्योदत्तस्य संस्कृत प्रश्नानां उत्तराणि विकल्पेभ्य: चित्वा संस्कृते लिखत ।** **(2)**
  નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તરો વિકલ્પમાંથી શોધીને લખો. (કોઈપણ બે)

(3) अहं घटपण्डित: .... ।

(A) स्म: (B) अस्मि (C) अस्ति (D) सन्ति

(4) उपवेदा: कति सन्ति ?

(A) अष्टादश (B) चत्वार: (C) सप्त (D) पञ्च

(5) स: .... सह निर्गच्छति ।

(A) पुरूषै: (B) पुरुषं (C) पुरुषाय (D) पुरुष:

- **अद्योदत्तानां प्रश्नानां उत्तराणि मातृभाषायां लिखत ।** **(2)**
  નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં ઉત્તર માતૃભાષામાં લખો. (કોઈપણ એક)

(6) કુલાચાર એટલે શું ?

(7) કબૂતરો કઈ રીતે જાળમાંથી મુક્ત થયાં ?

- **अद्योदत्तं गद्यखण्ड पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत ।** **(3)**
  નીચે આપેલ ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તરો સંસ્કૃતમાં લખો.

(8) वस्तुतस्तु इदम् उपनगरं प्राचीनकालादेव अध्ययन अध्यापनस्य केन्द्रमासीत् । पूर्वमत्र अष्टादशविद्याया: पठणं पाठनं च भवति स्म । एतासु विद्यासु चत्वारो वेदा: षट् वेदाङ्गानि पुराणम् न्याय: मीमांसा, स्मृति:, आयुर्वेद-धनुर्वेद-गन्धर्ववेद-अर्थवेदा: चत्वार: उपवेया: च समाविष्टा: सन्ति ।

प्रश्ना : (1) प्राचीनकालात् वलभी कस्य केन्द्रमासीत् ?

(2) वेदाङ्गानि कति सन्ति ?

(3) वलभीविश्वविद्यालये कति विद्याया: पठनं पाठनं च भवति स्म ?

Scanned with OKEN Scanner

विभाग : B : पद्य विभाग

- **प्रदत्तस्य श्लोकस्य अनुवाददोष दूरीकृत्य अनुवादं पुनः लिखत ।** **(3)**
  આપેલા શ્લોકના અનુવાદ દોષને દૂર કરી અનુવાદ ફરી લખો.

(9) भयानां भयं भीषणं भीषणानां
गतिः प्राणिनां पावनं पावनानाम् ।
महोच्चैः पदानां नियन्तु त्वमेकं
परेषां परं रक्षकं रक्षकानाम् ।।

ભયજનક સંજોગોમાં ભયરૂપ છે. ભયાનક સંજોગોમાં ભયાનક છે, પ્રાણીમાત્ર તું ગતિવિધ છે, પવિત્ર વસ્તુઓમાં તું પવિત્ર છે, મોટાં અને લાંબા પદોનું તું એકમાત્ર નિયંત્રણ છે. તું ઉત્તમોમાં ઉત્તમ એ રક્ષકોમાં ભક્ષક છે.

અથવા

(10) **मञ्जुषातः समुचितपदानि चित्वा अद्योलिखत श्लोकस्य अन्वयं पुनः लिखत ।**
શબ્દપેટીમાંથી યોગ્ય પદ પસંદ કરી નીચે લખેલા શ્લોકનો અન્વય પૂર્ણ કરી ફરીથી લખો.

द्रुमाः सपुष्पाः सलिलं समद्मं
स्त्रियः सकामाः पवनः सुगन्धिः ।
सुखाः प्रदोषा दिवसाश्च रम्याः
सर्व प्रिये चारुत्तरं वसन्ते ।।

अन्वयः द्रुमाः सपुष्पाः .... सपद्मं ।
का सकामाः .....?.... सुगन्धि । सर्व किं .... वसन्ते ।

(मञ्जूषा : चारुतरं , सलिलं , स्त्रियः , पवन)

- **अद्योदत्तानां संस्कृत प्रश्नानाम् उत्तरणि विकल्पेभ्यः चित्वा संस्कृते लिखत । (कोऽपि त्रयः)** **(6)**
  નીચે આપેલા સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તરો કલ્પોમાંથી શોધીને સંસ્કૃતમાં લખો. (કોઈપણ ત્રણ)

(11) पापस्य कारणं किम् ?

(A) अज्ञानम् (B) क्रोधः (C) लोभः (D) कामः

(12) 'पद्म' शब्दस्य अर्थ कः ?

(A) કમળ (B) પગ (C) પાદુકા (D) પાક

(13) शत्रुमित्रसम्बन्धे कः बलवतरः ?

(A) स्वदोषः (B) स्वार्थः (C) प्रियालापः (D) लोकः

(14) निधानम् शब्दस्य अर्थः कः ?

(A) ભંગાર (B) ભંડોળ (C) ખજાનો (D) પદાર્થ

- **अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि मातृभाषायां लिखत । (कोऽपि एकः)** **(2)**
  નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર માતૃભાષામાં લખો. (કોઈપણ એક)

(15) અગ્નિથી કયું વ્રત લેવામાં આવ્યું છે ?

(16) મિત્ર શા માટે શત્રુ થઈ જતો હોય છે ?

- **श्लोकपूर्ति कुरुत । (कोऽपि एकः)** **(2)**
  શ્લોકપૂર્તિ કરો. (કોઈપણ એક)

(17) अग्निमीले .... रत्नधातमम् ।।

(18) नास्ति जातु .... रिपवस्तथा ।।

विभाग : C

- **अद्योदत्तस्य नाट्यखण्डस्य मातृभाषायाम् अनुवादं करूत । (कोऽपि एक:)** **(4)**
  નીચે આપેલા નાટ્યખંડનો માતૃભાષામાં અનુવાદ કરો. (કોઈપણ એક)

(19) भोज: – भवान् क: वर्त्तो ?
युवक: – अहं घटपण्डित: अस्मि ।
भोज: – घटपण्डित ? किं नाम घटपण्डित: इति ?
युवक: – यथा घटे परिपूर्ण जलं विष्ठति, तथैव मयि परिपूर्ण ज्ञानं वर्तते । अत: अहं स्वात्मानां घटपण्डितं मन्ये ।

અથવા

प्रदत्तस्य नाट्यखण्डस्य अनुवाददोषं दूरीकृत्य अनुवादं पुन:लिखत ।
આપેલા નાટ્યખંડનો અનુવાદોષ દૂર કરીને અનુવાદ ફરીથી લખો.

(20) शर्विलक: – एवम् । तर्हि श्वभि: खाद्यताम् ।
चारुदत्त: – नर्हि । ...... उपकारहतस्तु कर्तव्य: ।।
शर्विलक: - अहो आश्चर्यम् । किं करोमि । वदत्वार्य: ।
चारुदत्त: - तन्मुच्यताम् ।
शर्विलक: - मुक्तो भवतु ।
શર્વિલક : એવું છે તો સિંહો દ્વારા ફાડી ખવડાવવામાં આવે.
ચારુદત્ત : નહીં. એને તો અપકારથી હણવો જોઈએ.
શર્વિલક : અહો ! આશ્ચર્ય ! શું કરું ? આપ કહો.
ચારુદત્ત : તેને બાંધી દો.
શર્વિલક : તું મુક્ત ના થા.

- **आद्योदत्तानि वाक्यानि क: वदति उति लिखत । (कोऽपि द्वे)** **(2)**
  નીચે આપેલા વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો. (કોઈપણ બે)

	विभाग-अ	विभाग-ब
(21)	यद्येव शीघ्रमयम्	– युवक:
(22)	एवं भवान् द्विरेफ: तर्हि अहं सूर्य: ।	– चारुदत्त
(23)	अह घाटयण्डित: अस्मि: ।	– भोज
		– संन्यासी

- **अद्योदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि मातृभाषाया लिखत । (कोऽपि एक:)** **(2)**
  નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર માતૃભાષામાં લખો. (કોઈપણ એક)

(24) રાજા ભોજ કેવા હતા ?
(25) શકારે શેનું ફળ ભોગવવાનું છે ?

- **कोष्ठगतानि पदानि प्रयुज्य वाक्यानि स्वयत । (कोऽपि द्वे)** **(2)**
  કૌંસમાં આપેલાં પદોનો ઉપયોગ કરીને વાક્યો બનાવો. (કોઈપણ બે)

(26) ધારાદેશમાં ગુણોની પૂજા થાય છે. (पूजा भवति धारादेश गुणानां)
(27) આર્ય ચારુદત્ત આજ્ઞા આપો. (चारुदत्तं आज्ञाप्यताम् आर्य)
(28) શસ્ત્રથી ન હણવો જોઈએ. (न हन्तव्य: शस्त्रेण)

विभाग : D

- **अद्योदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि सूचनानुसारेण लिखत ।** **(10)**
  નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સૂચના મુજબ ઉત્તર લખો.

(29) 'द्विरेफ' शब्दस्य समानार्थकं शब्दम् अद्योदत्तेभ्य: विकल्पेभ्य: चित्वा लिखत ।
हिज / भ्रमर / द्विज

(30) 'स्तुति' शब्दस्य विरूद्धार्थकं शब्दम् अद्योदत्तेभ्य: विकल्पेभ्य: चित्वा लिखत ।
भयम / वखाण / निन्दा

Scanned with OKEN Scanner

(31) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः वर्तमानकालस्य रूपं चित्वा लिखत ।
लिखन्ति / अलिखन् / लेखिष्यन्ति

(32) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः सामान्य भविष्यकालस्य रूपं चित्वा लिखत ।
अस्ति / भविष्यति / आसीत्

(33) अधोदत्तेभ्यः शब्देभ्यः पुल्लिङ्गशब्द चित्वा लिखत ।
अपराधः / मनोदशा / शताब्दी

(34) अधोदत्तेभ्यः शब्देभ्यः स्त्रीलिङ्गशब्द चित्वा लिखत ।
व्यंजनम् / उपनगर / जननी

(35) अधोदत्तेभ्यः शब्देभ्यः नपुसकलिङ्ग:शब्द चित्वा लिखत ।
धनम् / पाठकः / मक्षिका

(36) रेखाङ्कितपदस्य कृदन्तप्रकारं विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत ।
भक्तः मन्दिरं गत्वा ईश्वरं भजति ।
(हेत्वर्थकृदंत , संबधक कृदंत , विध्यर्थकृदंत)

(37) अधोदत्तस्य सन्धिविच्छेदं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत ।
कुत्रापि – कु + त्रापि , कुत्र + अपि , कूत्र + पि

(38) अधोदत्तेभ्य सन्धियुक्तं पदं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत ।
तथा + एव - तथैव , तथएव , तथेव

विभाग : E : संयुक्त विभाग

- **अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत ।** **(3)**
નીચે આપેલ ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.

(39) मयूरोऽतीव सुन्दरो विहगः । तस्य पुच्छं मनोहरमा । वर्षा, यदा धनानां गर्जने श्रूयते तदा मयूरः । हर्षेण नृत्यति । वृक्षस्य शाखायां स्थितः स मधुराभिः केकाभिरस्मानाह्लदयति । तस्यरमणीयं रूपं दृष्ट्वां मनोहराश्च केकाः श्रुत्वा बालाः मोदन्ते । मयूरस्य स्वरो मधुरः काकस्य तु पुरुषः ।
प्रश्ना :
(1) मयूरस्य पुच्छं कीदृशम् ?
(2) कदा मयूरः हर्षेण नृत्यति ?
(3) कस्य विहगस्य स्वरः पुरुषः ?

- **कर्तृ-कृतीनां योग्यं मेलनं कुरूते । (कोऽपि द्वे)** (2)
કર્તા સાથે યોગ્ય કૃતિ જોડો. (કોઈપણ એક)

(40) पंडित नारायण — महाभारत
(41) शूद्रक — हितोपदेश
(42) महर्षि व्यास — मृच्छकटिक

- **रेखाङ्कितानि पदानि शुद्धानि कृत्वा गद्यखडं पुनः लिखत । (कान्यपि त्रीणि)** (3)
રેખાંકિત પદોને શુદ્ધ કરીને ગદ્યખંડ ફરીથી લખો. (કોઈપણ ત્રણ)

(43) संप्रति विविधा विश्वविद्यालयाः सुप्रसिद्धाः संति । तेषु केचन एतदृशाः सन्ति यत्र अध्ययनार्थम् प्रवेशं प्राप्य छात्रः स्वात्मानं धन्यम् मन्यते ।

- **अधोदत्तेभ्य श्लोकस्य मातृभाषायाम् अनुवांद कृत्वा अर्थविस्तारं कुरुत । (कोऽपि एकः)** (2)
નીચે આપેલા શ્લોકનો માતૃભાષામાં અનુવાદ કરીને અર્થવિસ્તાર કરો. (કોઈપણ એક)

(44) अल्पानामपि वस्तूनां संहितः कार्यसाधिका ।
तृणैर्गुणत्वमापन्नैः बेदयन्ते मत्तदन्तिनः ॥

(45) तक्षकस्य विषं दन्ते मक्षिकायाश्च मस्तके ।
वृश्चिकस्य विषं पुच्छे सर्वाङ्गे दुर्जनस्य तत् ॥

• • • •

Scanned with OKEN Scanner

Noon

FIRST EXAM - 2024-25

STD : 9 : HINDI

DATE : 15/10/2024 **TIME : 2 HOURS**

MARKS : 50

विभाग : A : गद्य विभाग

- **निम्नलिखित प्रश्नों के नीचे दिए गए विकल्पों में से सही विकल्प चुनकर उत्तर लिखिए ।** **(2)**

(1) शिशुपाल के घर का दरवाजा खटखटानेवाला कौन था ?

(A) भिखारी (B) व्यापारी (C) परदेशी (D) पहरेदार

(2) मनमोहन (मोना) को घर पहुंचाने कौन गया ?

(A) सूरज (B) कालू (C) प्रियोदा (D) इब्राहीम

- **निम्नलिखित वाक्यों में से सही विकल्प चुनकर विधान पूर्ण कीजिए ।** **(2)**

(3) अवसर मिले तो दिखा दूँ कि ......

(A) मंत्री कैसा होता है ।

(B) अपराधी को कैसे पकड़ा जाए ।

(C) न्याय किसे कहते हैं ।

(4) बच्चनजी डो. मुखर्जी का इलाज चालू नहीं रख सके, क्योंकि ....

(A) उनका स्वभाव अच्छा न था ।

(B) उनकी दवाएँ असरकारक नहीं थी ।

(C) उनका इलाज बहुत महँगा था ।

- **सही विकल्प चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए ।** **(2)**

(5) गुलमर्ग में हरक्षण एक नये अनुभव और नये .... की सृष्टि होती है । (हवाएँ , रोमांच)

(6) स्वराज्य मिल सकता है, केवल सेवा, तपस्या और .... से । (बलिदान , युद्ध)

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्यों में दीजिए ।** **(2)**

(7) भारतवर्ष ने किसको अधिक महत्त्व नहीं दिया है ?

(8) सम्राट अशोक ने शिशुपाल को राजमुद्रा क्यों दी ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के दो-तीन वाक्यों में उत्तर लिखिए ।** **(2)**

(9) बाबा गंगादासने रानी लक्ष्मीबाई से क्या कहा था ?

अथवा

(9) प्रियोदा की टोली शनिवार को स्कूल से छूटने के बाद क्या करती है ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर पाँच-छ: वाक्यों में लिखिए ।** **(3)**

(10) लेखक बीमारी में भी क्यों काम करते थे ?

अथवा

(10) प्रियोदा को सभी लोग क्यों प्यार करते हैं ?

Scanned with OKEN Scanner

विभाग : B : पद्य विभाग

- **निम्नलिखित प्रश्नों के नीचे दिए गए विकल्पों में से सही विकल्प चुनकर उत्तर लिखिए ।** **(2)**

(11) भारत किसका गौरव है ?

(A) मृत्यलोक का (B) स्वर्गलोक का

(C) भू-लोकका (D) मानवलोक का

(12) जहाज का पंछी उडकर फिर कहां जाता है ?

(A) आकाश में (B) पेंड पर (C) जहाज पर (D) नदी पर

- **निम्नलिखित वाक्यो में से सही वाक्यांश चुनकर पूरा वाक्य फिर से लिखिए ।** **(2**

(13) सौ कल्प तक जीने की जरूरत नहीं है, क्योंकि .....

(अ) सौ वर्ष की उम्र तक मनुष्य सारे सुख पा लेता है ।

(ब) इतनी उम्र तक जीना संभव ही नहीं है ।

(क) बालक कृष्ण की छबि को देखने का एक पल भी जीवन धन्य कर देता है ।

(14) भारत संसार का सिरमौर है, क्योंकि .....

(अ) यहां के वनों-बागो में अधिक मोर पाए जाते हैं ।

(ब) यह प्राचीन काल से श्रेष्ठ देश रहा है ।

(क) मयूर सिंहासन यहाँ लोकप्रिय रहा है ।

- **सही विकल्प चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए ।** **(2)**

(15) सत्य-सुंदर मांगल्य की नित्य हो .... । (आराधना , साधना)

(16) .... पाटना है मुझको, अहिपाश काटना है मुझको ।(रणखेत , रणभूमि)

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्यों में दीजए ।** **(2)**

(17) सूरदास ने श्रीकृष्ण को किसके समान बताया है ?

(18) भारतवर्ष को वृद्ध क्यों कहा गया है ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए ।** **(2)**

(19) सूरदास के अनुसार सौ कल्प जीने की आवश्यक्ता क्यों नहीं है ?

अथवा

(19) वैभव से क्यां प्राप्त होता है ?

- **निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर पांच-छ वाक्यों में लिखिए ।** **(3)**

(20) कवि की क्या अभ्यर्थना है ?

अथवा

(20) भारतवासियों के बारे में गुप्तजी क्या कहते है ?

Scanned with OKEN Scanner

विभाग : C : व्याकरण विभाग

- मुहावरे और उचित मेलवाले विकल्प का चयन कीजिए और वाक्य में प्रयोग किजीए । (2)

(21) (अ) हाथ फैलाना – भीख या मदद माँगना ।

(ब) पीठ पर हाथ फेरना – नफरत प्रकट करना ।

(क) हाथ पीले करना – हल्दी लगाना ।

- **वाक्य के लिये कौन-सी कहावत बोली जाती है ।** (1)

(22) किसी भी तरह समस्या का हल करना ।

(अ) मार के पीछे भूत भागे ।

(ब) एक पंथ दो काज ।

(क) अंत भले का भला ।

- **शुद्ध वाक्य बताइए ।** (1)

(23) वह आदमी को दौलत का घमंड है ।

(अ) आ आदमी को दौलत का घमंड है ।

(ब) उस आदमी को दौलत का घमंड है ।

(क) इस आदमी को दौलत का घमंड है ।

- **निम्नलिखित शब्दों का विरोधी शब्द लिखिए ।** (1)

(24) सुख

- **निम्नलिखित शब्दों का पर्यायवाची शब्द लिखिए ।** (1)

(25) धेनु

- **निम्नलिखित शब्द समूहों के लिए एक एक शब्द लिखिए ।** (1)

(26) धर्म से डरनेवाला ।

(अ) डरपोक (ब) धर्मभीरु (क) धर्म का डर

- **निम्नलिखित शब्द में से उपसर्ग निकालकर लिखिए ।** (1)

(27) अपव्यय

- **निम्नलिखित वाक्यों में से भाववाचक संज्ञा पहचानकर लिखिए ।** (1)

(28) हमें अपने हिमालय पर गर्व है ।

- **निम्नलिखित वाक्यों में से कर्तृवाचक संज्ञा पहचानकर लिखिए ।** (1)

(29) दिनकर के निकलते ही संसार भर में प्रकाश फैल गया ।

- **निम्नलिखित वाक्यों में से विशेषण पहचानकर लिखिए ।** (1)

(30) कश्मीर का सुंदर प्राकृतिक स्थान है, गुलमर्ग ।

- निम्नलिखित में से 'द्वंद्व समास' कौन-सा है ? (1)

(31) (अ) राधा-कृष्ण (ब) पंचवटी (क) राजपुत्र

747

Scanned with OKEN Scanner

विभाग : D : लेखन विभाग

54

- **निम्नलिखित परिच्छेद को पढ़कर उनके नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए ।** **(3)**

मैं नहीं जानता कि 'पढ़ाई में सुंदर लेखन आवश्यक नहीं है', यह गलत ख्याल मुझे कैसे हो गया था । पर ठेठ विलायत जाने तक यह बना रहा । बाद में और खास करके दक्षिण अफ्रीका में, जब मैंने वकीलों के तथा दक्षिण अफ्रीका में जन्मे और पढ़े-लिखे नवयुवकों के मोती के दानों जैसे अक्षर देखे, तो मैं शरमाया और पछताया । मैने अनुभव किया कि खराब अक्षर अधूरी शिक्षा की निशानी मानी जानी चाहिए । बाद में मैंने अक्षर सुधारने का प्रयत्न किया, पर पक्के घड़े पर कहा गला जुड़ता है ? जवानी में मैने जिसकी उपेक्षा की, उसे मैं आज तक सुधार नहीं सका ।

- गांधीजी

प्रश्न :

(32) गांधीजी का कौन-सा गलत ख्याल हो गया था ? और वह कब तक जारी रहा ?

(33) दक्षिण अफ्रीका के नवयुवकों के अक्षरों का गांधीजी पर क्यां असर पड़ा था ?

(34) गांधीजी प्रयत्न करने पर भी अपने अक्षर क्यों न सुधार सके ?

निम्नलिखित रूपरेखा के आधार पर कहानी लिखकर उचित शिर्षक दीजिए । **(3)**

(35) एक राजा – लड़ाई में हारना – शत्रु का भय – गुफा में छिपना – छत पर चढने के लिए मकड़ी का प्रयत्न – अनेक बार चढ़ना – गिरना – अंत में सफलता – राजा में हिम्मत आना – साहस जूटाना – फिर चढ़ाई करना – जीतना – सीख ।

अथवा

(35) 19, लक्ष्मी सदन, सरसपुर, अहमदाबाद से शिवम अपने मित्र दिनकर को उसके जन्मदिन के अवसर पर बधाई पत्र लिखता है ।

निम्नलिखित विषयो में से किसी एक विषय पर लगभग 100 (सो) शब्दों में निबंध लिखिए । **(6)**

(36) पंद्रह अगस्त : स्वतंत्रता दिवस :

(राष्ट्रीय त्योहार – स्वतंत्रता संग्राम की याद – मानाने का ढंग – महत्त्व – शुभ कामना ।)

अथवा

(36) वृक्षारोपण :

(वृक्ष – मनुष्य के मित्र – वृक्षारोपण एक पुण्य-कार्य – वृक्षारोपण में लाभ – भौगोलिक एवं वैज्ञानिक दृष्टि से वृक्षो का महत्त्व – वृक्षारोपण – परम कर्तव्य ।)

अथवा

(36) वर्षाऋतु:

(वसंतऋतु और वर्षाऋतु – वर्षाऋतु से पहले की स्थिति और वर्षा का आगमन – आनंदमय वातावरण – लोगो पर प्रभाव – वर्षा का महत्त्व)

Scanned with OKEN Scanner

1

Noon

FIRST EXAM - 2024-25
STD : 9 : ENGLISH

DATE : 19/10/2024

TIME : 2 HOURS
MARKS : 50

SECTION - A

Read the extracts and answer the questions. (8)

Long long ago a Zulu hunter was sitting under a tree. His name was Edie. He saw a large herd of deer grazing in the lush green meadow.

(1) Who was Edie?

(2) What did Edie see ?

The wolf and the goat struck their heads with each other. He was big and ferocious whereas she was small but not weak. Chandani stood firm on her legs, head slightly bent and her strong horns aimed at the devil. She looked like a brave soldier ready to fight a cruel enemy.

(3) Describe the wolf.

(4) How did Chandani prepare for the fight?

Ashokbhai : (Startled) A cavity?

Dr Sharma: Yes, a cavity and quite a big one. I am prescribing some medicines today. The pain will subside by tomorrow. Only then the further treatment is possible. Can you come back tomorrow?

Ashokbhai : I will be out of station tomorrow.

Dr Sharma: Well, Sonia can come alone! She is a brave girl.

(5) Why could Sonia come alone ?

(6) Dr. Sharma will be out of station tomorrow. Say True or False.

But his mother came to his help. "Let him follow his heart's desire," she declared. Then his father started supporting him. He was overjoyed and decided to modify this western instrument. He tried to make it suitable for playing pure Indian classical music.

(7) What did Mohan decide to do ?

(8) What did Mohan try to do with the guitar ?

Write whether the following statements are true or false. (2)

(9) Chandani has brought new life to me.

(10) Permanent teeth are usually 36 in number.

SECTION – B

Read the stanza and answer the questions. (2)

River, river, brimming river!
Broad and deep, and still as time;
Seeming still, yet still in motion,
Tending onward to the ocean,
Just like mortal prime.

Scanned with OKEN Scanner

(11) The word 'motion' rhymes with the word.............

(12) The river is .... as time.

Read the passage and answer the questions. **(4)**

One hot day in summer a shopkeeper was working is his shop. Business was slow and there were no customers in the shop. He decided to go behind the counter and work on his account books. When he started taking interest in the books he felt someone walking in. He looked up. In the doorway stood a tall, thin woman, dressed in grey. "Grey as shadows" the shopkeeper thought to himself. She had a sad, tragic face. Her big, dark eyes were full of tears. She moved slowly to the counter. The shopkeeper stood up, looked of her kindly and said. What can I do for you ma'am?

Questions:

(13) Why were there not customers in the shop?

(14) What did the shopkeeper decide?

(15) Whom did the shopkeeper see in the door way?

(16) Write two sentences about the woman.

Read the following data and answer the questions. **(4)**

ATUL BOOK STORE
Ashram Road, Ahmadabad.
50% OFF ON ALL SECOND-HAND BOOKS
School Textbooks, Notebooks, Drawing books
And
All Kinds of School Stationery
Also Available:
Storybooks, Atlas, Reference books

Questions:

(17) What is the name of the shop?

(18) Where is the shop situated?

(19) How much discount is there on second hand books?

(20) Vegetables are available in this shop. Say true or false.

SECTION – C

Match the expressions in 'A' with the proper functions they convey in 'B' **(3)**

	A		B
21.	You must take off your shoes out of the class.	a)	Expressing necessity
22.	Rohan usually comes on Sunday.	b)	Comparing things
23.	It may rain today.	c)	Frequency of action
		d)	Expressing Possibility

64

Scanned with OKEN Scanner

Choose and write the appropriate response to complete the conversation focusing the functions in the brackets. **(2)**

24. Umesh : Where is Rudra ?

Aman : ....(Specifying location)

A. He is fine

B. He is in the classroom.

C. He will come late.

D. He will come early.

25. Dhara : When do you go to school ?

Smita : .... (Specifying time)

A. I go to school at 10:30 a.m.

B. I like to go to school.

C. I don't like to go to school.

D. My father will come.

Complete the paragraph filling in the blanks choosing the correct words given in the brackets. **(3)**

26. [gods, statue, hands]

There are also some of the rare sculptures of .... Here one can find the .... of lord Buddha with four ....

Find and write the word having nearest meaning. **(2)**

26. Team : social, group, activity

27. Final : last, clap, shout

SECTION – D

Join the sentences using the proper conjunctions. **(2)**

29. Krishna has a cow. Gopi has a cow. (but, because, and)

30. Anurag may come today. He may come tomorrow. (so, but, or)

Rewrite the paragraph filling in the blanks with the appropriate words from the brackets : **(3)**

31. Mr Patel .... (have, had, is) little chest pain last week. The doctor advised ....(him, her, it) to take medicines .... (delay, diary, daily)

32. Do as directed : **(2)**

There is a girl in the class room. She has a nice doll. She is with her friend.

Start like this: There are girls in the classrooms.........

Select the proper questions to get the underlined words/phrases as their answers. **(3)**

33. Ketan is reading <u>a book.</u>

A. What is Ketan reading?

B. Who is reading a book?

C. Where is Ketan?

D. Where is the book ?

34. <u>Vinit</u> bought sweets yesterday.

A. Who bought sweets yesterday?

B. What did Vinit buy yesterday?

C. When did Vinit buy sweets?

D. Where did Vinit buy sweets?

Scanned with OKEN Scanner

35. I will go there by bus.

A. Why will you go there?
B. Who will go there?
C. How will you go there?
D. How many will go there?

SECTION - E

Write a paragraph in about 50 words on anyone of the following : **(5)**

36. My Village

(Points: name-population- houses – people -well, river, temple, market, bank – Gram Panchayat-school and health centre-water tank- garden -other facilities)

OR

My Best Friend

(Point: classmate-age- std IX-stands first-regular-helps me - music-sing-cricket-like maths and science-mother officer-father a doctor- be a doctor-loving-kind)

OR

My Favourite Festival

(Points: Diwali - biggest festival of the Hindus - month-preparations - rangolis-festoons rows of lamps - crackers - Chopda Poojan - New Year Day)

37. **Describe the picture in about 8 sentences.** **(5)**

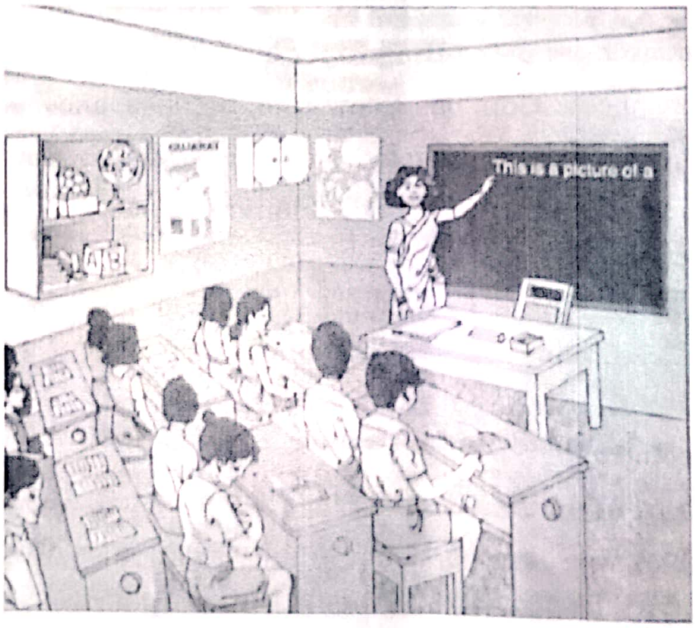

OR

Write an email in about 30 words to your friend at jay@gmail.com inviting him for your birthday party.

****

Scanned with OKEN Scanner